

GIÁO DỤC VÌ SỰ PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG CỦA CÁC TIỀU VƯƠNG QUỐC ARAB THỐNG NHẤT (UAE)

*Nguyễn Xuân Bách**

TÓM TẮT

Các Tiểu vương quốc Arab thống nhất (UAE) là quốc gia nằm ở bán đảo Arab thuộc khối GCC với GDP bình quân đầu người thuộc loại cao nhất thế giới. UAE trong nhiều năm qua cố gắng chuyển đổi nền kinh tế phụ thuộc dầu mỏ sang nền kinh tế phi dầu mỏ và đa dạng hóa. Để làm được điều này, ngay từ khi lập quốc, Quốc vương Sheikh Zayed Bin Sultan Al Nahya đã chú trọng giáo dục, coi giáo dục là nền tảng để phát triển và phát triển bền vững của UAE trong tương lai. Bài viết sau đây tập trung tìm hiểu giáo dục vì sự phát triển bền vững của UAE, giúp hiểu rõ hơn về đất nước, con người UAE cũng như chiến lược giáo dục phát triển nguồn nhân lực vì một UAE huy hoàng.

Từ khóa: giáo dục, phát triển bền vững, UAE

Nhận bài: 11/11/2019; Phân biện và sửa chữa: 20/11/2019; Duyệt đăng: 5/12/2019

1. Tổng quan về UAE

Các Tiểu Vương quốc Arab Thống nhất (UAE), nằm ở phía đông bán đảo Arab với diện tích rộng 83.600 km², phần đất liền có chung đường biên giới với Saudi Arabia ở phía tây và với Oman ở phía nam, còn phần biển giáp Vịnh Ba Tư ở phía đông và giáp Qatar ở phía bắc. UAE có vị trí chiến lược nằm giữa châu Á, châu Âu và châu Phi.

UAE có khí hậu sa mạc nóng và khô. Khí hậu mùa hè từ tháng 4 đến tháng 9 nắng nóng với nhiệt độ từ 45 đến 50°C. Khí hậu mùa mát từ tháng 9 đến tháng 3 tương đối dễ chịu với nhiệt độ từ 28-30°C, buổi tối hơi se lạnh.

Được thành lập ngày 2 tháng 12 năm 1971 sau khi Chính phủ Anh chấm dứt chế độ cai trị bảo hộ các quốc gia trên bán đảo Arab theo Hiệp ước ký năm 1892, UAE là quốc gia quân chủ lập hiến với cơ quan quyền lực cao nhất là Hội đồng tối cao 7 tiểu vương bao gồm: Abu Dhabi, Ajmān, Dubai, Fujairah, Ras al-Khaimah, Sharjah và Umm al – Quwain, trong đó Abu Dhabi là thành phố lớn nhất tại UAE và cũng là trung tâm kinh tế, chính trị lớn nhất nước¹.

Dân số UAE năm 2018 khoảng 9,54 triệu người² trong đó nam giới chiếm 72% và nữ giới chiếm 28% với độ tuổi trung bình là 33,5 tuổi, song phần lớn là người nhập cư đến từ

* Tiến sĩ, Viện Nghiên cứu Châu Phi và Trung Đông

các nước như Ấn Độ, Ai Cập, Pakistan, Phillippine và một số nước khác, chiếm khoảng 88% tổng dân số, còn lại chỉ khoảng 22% dân số là công dân của UAE³.

Islam giáo là quốc giáo tại UAE. Theo số liệu của Pew Research Center, tin đồ Islam giáo chiếm 77% dân số UAE. Kito giáo chiếm 12%, Hindu giáo chiếm 4%, Phật giáo chiếm 2% và các tôn giáo khác chiếm 1% và không tôn giáo 1%⁴.

UAE được biết đến là nền kinh tế thị trường phụ thuộc vào dầu khí, ngành dầu khí chiếm hơn ¼ GDP của quốc gia vùng Vịnh này. Gần đây, UAE cố gắng chuyển đổi sang nền kinh tế phi dầu khí và đa dạng hóa cơ cấu kinh tế với tỷ trọng trong GDP như sau: sản xuất (12,6%); thương mại và khách sạn (11,4%); bất động sản (9,1%); xây dựng (8,6%); giao thông vận tải (7,3%); tài chính và bảo hiểm (6,4%)⁵... GDP năm 2018 của UAE đạt 414,18 tỷ USD (WB 2018), tốc độ tăng trưởng kinh tế là 1,42%, tăng 0,79% so với năm 2017. GDP bình quân đầu người năm 2018 là 43.005 USD/người, tăng hơn so với năm 2017 là 2.680 USD/người⁶. Theo dự đoán của Quỹ Tiền tệ Quốc tế (International Monetary Fund – IMF), dự trữ năm 2015 của UAE là 76,8 tỷ USD sẽ tăng lên 118,4 tỷ USD vào năm 2020. Thặng dư tài khoản vãng lai sẽ tăng từ 17,6 tỷ USD năm 2015 lên 33,4 tỷ USD vào năm 2020. UAE được xếp hạng nhất trong số các quốc gia hấp dẫn đối với đầu tư trực tiếp nước ngoài ở khu vực Trung Đông và châu Phi. Theo Báo cáo Năng suất Thế giới của IMD, UAE được xếp thứ nhất trong khu vực và đứng thứ 12 trong số 61 quốc gia trên thế giới được đánh giá về khả năng quản lý nguồn lực để tạo ra giá trị lâu dài. Theo Chỉ số Kinh tế Hội giáo Toàn cầu (GIEI) gồm 73 quốc gia, UAE nằm trong ba quốc gia hàng

đầu về môi trường kinh tế Hội giáo lãnh mạnh nhất thế giới.

Đạt được những thành tích như vậy, chính là vì UAE đã chú trọng phát triển giáo dục, coi giáo dục là chìa khóa để phát triển ngay từ khi lập quốc và là nền tảng để phát triển bền vững trong tương lai.

2. “Phát triển bền vững” và “Giáo dục vì sự phát triển bền vững”

- “Phát triển bền vững”:

Năm 1987, trong Báo cáo “Tương lai chung của chúng ta” của Hội đồng Thế giới về Môi trường và Phát triển (World Commission on Environment and Development - WCED) của Liên hợp quốc (LHQ), “phát triển bền vững” được định nghĩa là sự phát triển đáp ứng được những yêu cầu của hiện tại, nhưng không gây trở ngại cho việc đáp ứng nhu cầu của các thế hệ mai sau”.

Hội nghị Thượng đỉnh Trái đất về Môi trường và Phát triển được tổ chức ở Rio de Janeiro, Brazil năm 1992 và Hội nghị Thượng đỉnh Thế giới về Phát triển bền vững tổ chức ở Johannesburg, Nam Phi năm 2002 cũng xác định “phát triển bền vững” là quá trình phát triển có sự kết hợp chặt chẽ, hợp lý và hài hòa giữa 3 mặt của sự phát triển, gồm: phát triển kinh tế (nhất là tăng trưởng kinh tế), phát triển xã hội (nhất là thực hiện tiến bộ, công bằng xã hội; xoá đói giảm nghèo và giải quyết việc làm) và bảo vệ môi trường (nhất là xử lý, khắc phục ô nhiễm, phục hồi và cải thiện chất lượng môi trường; phòng chống cháy và chặt phá rừng; khai thác hợp lý và sử dụng tiết kiệm tài nguyên thiên nhiên).

Có thể nói rằng tiêu chí để đánh giá sự phát triển bền vững là sự tăng trưởng kinh tế ổn

định: thực hiện tốt tiên bộ và công bằng xã hội; khai thác hợp lý, sử dụng tiết kiệm tài nguyên thiên nhiên, bảo vệ và nâng cao được chất lượng môi trường sống.

- Giáo dục vì sự phát triển bền vững:

Những ý tưởng “giáo dục vì sự phát triển bền vững” (Education for Sustainable Development – ESD) ban đầu được thể hiện trong Chương 36 của Chương trình Nghị sự 21 tại Hội nghị về Môi trường và Phát triển của LHQ ở Rio de Janeiro, Brazil năm 2002 với tên gọi “Tăng cường giáo dục, đào tạo và nhận thức của cộng đồng”. Trong đó, chỉ ra vai trò của giáo dục trong quá trình tìm kiếm một cách thức phát triển theo hướng tôn trọng và bảo vệ môi trường tự nhiên, chú trọng tầm quan trọng của công tác định hướng và định hướng lại giáo dục nhằm tôn vinh các giá trị và hành vi tôn trọng môi trường; đồng thời vạch ra đường lối thực hiện công tác đó. Ngày 20 tháng 12 năm 2002, Đại Hội đồng LHQ đã nhất trí thông qua Nghị quyết 57/254 về việc triển khai Thập kỉ Giáo dục vì Sự Phát triển bền vững (Decade of Education for Sustainable Development – DESD), bắt đầu từ ngày 1 tháng 1 năm 2005 dưới sự đồng tài trợ của Chính phủ Nhật Bản và 46 quốc gia khác trên thế giới.

Giáo dục vì sự phát triển bền vững (Education for Sustainable Development – ESD) là nhằm thay đổi hành vi tạo nên xã hội bền vững cho tất cả mọi người trên cơ sở kết nối kinh tế xã hội, môi trường, văn hoá thông qua sự tác động tới mọi mặt của đời sống xã hội với mục tiêu tích hợp các giá trị phát triển bền vững vào trong tất cả các lĩnh vực học tập. ESD là một thể giới mà ở đó tất cả mọi người đều có cơ hội được hưởng lợi từ giáo dục, học tập các giá trị, hành vi và cách sống tiến tới một tương lai bền vững.

Giáo dục vì sự phát triển bền vững đề cập đến tất cả các lĩnh vực nhân văn, áp dụng và tạo nên một diện mạo mới cho thế giới đang thay đổi: quyền con người, hoà bình và an ninh nhân loại, công bằng giới, đa dạng văn hoá và sự hiểu biết các nền văn hoá khác nhau, sức khoẻ, HIV/AIDS, lãnh đạo, tài nguyên thiên nhiên, biến đổi khí hậu, phát triển nông thôn, đô thị hoá bền vững, phòng ngừa và hạn chế thảm hoạ, giảm đói nghèo, nâng cao trách nhiệm và kinh tế thị trường (Nguyễn Hoàng Trí, 2017). ESD muốn phá bỏ lối giáo dục truyền thống như: học theo môn học và ủng hộ lối học kết hợp liên ngành trong ESD; học theo giá trị; học có tư duy chứ không học thuộc lòng; tiếp cận đa phương pháp, đa hình thức: thơ, kịch, vẽ, tranh luận...; tham gia vào việc ra quyết định; tiếp cận thông tin địa phương phù hợp vẫn hơn thông tin cấp quốc gia (Unesco, 2003). Ngoài ra, ESD còn nhấn mạnh đến thể chế chính trị và kinh tế, ví dụ: chất lượng cuộc sống, dân chủ, an sinh toàn cầu (NCSE, 2003). Một trường học bền vững chính là trường đặt trọng tâm trên việc học hỏi từ cộng đồng (Henderson, K. & Tilbury, 2004). Trong đó, trẻ con, người lớn và cộng đồng giao lưu và học hỏi cùng nhau. *Giáo dục vì sự phát triển bền vững* nhấn mạnh đến những vấn đề xã hội phức tạp và đòi hỏi công dân phải có các kỹ năng tư duy phê phán, kỹ năng hợp tác, tham gia và hành động (Henderson, K. & Tilbury, 2004).

Nhận thức được tầm quan trọng của “giáo dục vì sự phát triển bền vững”, đặc biệt sau một thập kỷ triển khai “giáo dục vì sự phát triển bền vững” của LHQ từ năm 2005 đến năm 2014, ngày nay “giáo dục vì sự phát triển bền vững” (Education for Sustainable Development – ESD) là trung tâm của

Chương trình Nghị sự 2030 với 17 mục tiêu phát triển bền vững (Sustainable Development Goals – SDGs) cho giai đoạn 2015 -2030 . trong đó mục tiêu 4 và mục tiêu 8 nhấn mạnh và đề cập đến mối tương quan giữa “giáo dục” và “phát triển bền vững”. Mục tiêu 4: Đảm bảo giáo dục chất lượng, rộng mở và công bằng và nâng cao cơ hội học tập suốt đời cho tất cả mọi người. Cụ thể, đến năm 2030, đảm bảo rằng tất cả những người đi học đều thu được kiến thức và các kỹ năng cần thiết để thúc đẩy phát triển bền vững, bằng cách thông qua giáo dục về phát triển bền vững, và lối sống bền vững, về nhân quyền, bình đẳng giới, thúc đẩy một nền văn hóa hòa bình và không bạo lực, công dân toàn cầu và đánh giá cao sự đa dạng về văn hóa và đóng góp của văn hóa đối với phát triển bền vững. Mục tiêu 8: Thúc đẩy tăng trưởng kinh tế dài hạn, rộng mở và bền vững, tạo việc làm đầy đủ và năng suất và công việc tốt cho tất cả mọi người. Đến năm 2020, giảm đáng kể tỷ lệ người trẻ không có việc làm, không được giáo dục và đào tạo. Đến năm 2030, đạt được việc làm đầy đủ, có năng suất và công việc tử tế cho tất cả phụ nữ và nam giới, bao gồm cả công việc cho những người trẻ và những người khuyết tật, trả lương bình đẳng cho những công việc có cùng giá trị. Thúc đẩy các chính sách định hướng phát triển để hỗ trợ các hoạt động sản xuất, tạo việc làm tốt, kinh doanh, sáng tạo và đổi mới, khuyến khích thành lập và phát triển các doanh nghiệp vi mô, doanh nghiệp vừa và nhỏ, thông qua cả việc tiếp cận các dịch vụ tài chính.

Nói tóm lại, đúng như nhận xét của Nguyễn Hoàng Trí: “Giáo dục là một phần không thể thiếu của một chiến lược phát triển bền vững, vì con người là trung tâm của sự phát triển và giáo dục có thể mang lại những

thay đổi cơ bản do các thách thức của sự bền vững đặt ra. ... Giáo dục là cơ hội tốt nhất giúp chúng ta thúc đẩy những giá trị và hành vi cần thiết cho phát triển bền vững”⁷.

3. Giáo dục vì sự phát triển bền vững của UAE

- *Giáo dục bắt buộc tạo nền tảng phát triển:*

Ngay từ khi lập quốc, Quốc vương Sheikh Zayed Bin Sultan Al Nahya đã chú trọng đến giáo dục để tạo nền tảng phát triển UAE. Trước những năm 70 của thế kỷ trước, ở UAE không tồn tại hệ thống giáo dục có quản lý, người dân nước này chỉ được học viết một ít trong các lớp do các nhà thờ Hồi giáo mở. Nhận thức được tầm quan trọng của giáo dục đối với sự phát triển của quốc gia, Quốc vương Zayed là tổng thống UEA lúc bấy giờ khi mới 33 tuổi đã mở hàng loạt trường phổ thông, mời các giáo viên từ các quốc gia khác đến UAE giảng dạy và ban hành Luật Liên bang số 11/1972 bắt buộc phụ huynh và người giám hộ hợp pháp phải gửi con đến trường (hay còn gọi là Luật Giáo dục bắt buộc). Kể từ đó, giáo dục phổ thông bắt buộc đối với tất cả công dân UAE. Đến năm 1975 tỷ lệ biết chữ ở UAE đã có phần tăng lên, chiếm khoảng 53% tổng dân số. Bên cạnh đó, UAE cũng song song phát triển hệ thống trường phổ thông tư thục dạy học theo các hệ thống giáo dục của Anh, Mỹ, Pháp, Nga, Ấn Độ và Nhật Bản. 1/3 số trường phổ thông dạy học theo chương trình của Anh, chiếm vị trí thứ nhất, tiếp theo là giáo dục phổ thông theo chương trình của Mỹ và Ấn Độ, chiếm 15% mỗi chương trình trong tổng chương trình phổ thông ở UAE⁸.

Để đưa tuổi nghị học bắt buộc phù hợp hơn với nhiều quốc gia tiên tiến khác trên thế giới,

Nội các UAE đã phê chuẩn một luật mới vào tháng 7 năm 2012 quy định trẻ em UEA bắt đầu đi học từ năm lên 6 tuổi cho đến 18 tuổi khi hoàn thành chương trình lớp 12. Đề Luật Giáo dục bắt buộc có hiệu lực hơn, Điều 14 của Nghị định 820 năm 2014 của Chính phủ UAE yêu cầu phụ huynh hay người giám hộ hợp pháp phải cam kết gửi con đến trường theo các điều khoản của Nghị định này. Song song với đó, Nội các UAE đã ban hành các chỉ thị để chuẩn bị “Chiến lược xóa mù chữ quốc gia” như: Năm 2016 là “năm đọc sách” để tạo ra một thể hệ đọc tạo nền tảng xây dựng UAE là thủ đô của văn hóa và tri thức. Bên cạnh đó, các dịch vụ học tại nhà, các trung tâm giáo dục người lớn hay các trung tâm giáo dục thường xuyên cũng được chú trọng phát triển, chẳng hạn như: ở Abu Dhabi có 77 địa điểm cung cấp dịch vụ học tại nhà... nhằm phát triển kỹ năng, bổ túc kiến thức và khơi dậy tiềm năng của các công dân UAE không có điều kiện theo học chính thống đúng với Luật Liên bang số 29/2006, luật đầu tiên của UAE bảo vệ quyền của người dân về những nhu cầu đặc biệt.

Tại UAE, hệ thống giáo dục từ cấp trung học trở xuống do Bộ Giáo dục Liên bang giám sát, riêng tại tiểu vương quốc Abu Dhabi do Hội đồng Giáo dục Abu Dhabi quản lý. Phần lớn các trường đều có chương trình tiếng Arab bắt buộc, học sinh tiếp thu các kỹ năng cơ bản về đọc và viết, riêng việc học kinh Koran các em được tự do lựa chọn. Nhiều trường phổ thông được trang bị bể bơi, sân bóng đá để rèn luyện thể chất, đây là một nội dung quan trọng trong chương trình dạy học ở UAE nhằm phát triển toàn diện văn thể mỹ cho học sinh. Ngôn ngữ giảng dạy trong các trường công là tiếng Arab và tiếng Anh được coi trọng như ngôn ngữ thứ hai. Các trường công do chính phủ cấp

kinh phí và miễn học phí cho công dân UAE kể cả học đại học, trong khi học phí tại các trường học tư nhân khá cao và có nhiều mức khác nhau. Học phí trong các trường phổ thông phụ thuộc vào hệ thống giáo dục. Chẳng hạn, học rẻ nhất là ở các trường phổ thông Arab bình thường; học theo hệ thống Anh đắt gần gấp ba lần so với hệ thống Ấn Độ; lớp 12 đắt hơn gấp hai lần so với học lớp 1...

Với những nỗ lực đó, theo thống kê năm 2012, số năm đi học trung bình ở UAE đạt 8,9 năm, tăng 5,3% năm so với năm 1980. Trong năm học 2013-2014, có khoảng gần 1 triệu học sinh phổ thông (910.000 học sinh)⁹. Tỷ lệ mù chữ gần đây ở cả nam và nữ của UAE dưới 1%¹⁰.

- Giáo dục hướng tới phát triển bền vững:

Để hướng tới các mục tiêu phát triển bền vững bao gồm: bảo vệ tài nguyên thiên nhiên, giảm lượng carbon và nâng cao nhận thức “thúc đẩy tư duy và thực hành thân thiện với môi trường” và để chuẩn bị cho “Tầm nhìn 2021 của UAE”, một loạt các chương trình, chiến lược, kế hoạch đã được UAE hoạch định và triển khai. Cụ thể đầu năm 2010, Hội đồng Tối cao UAE ban hành “Chiến lược Chính phủ UAE 2011-2013”, tiếp theo Chương trình “Sáng kiến Kinh tế xanh” theo phương châm “một nền kinh tế xanh cho phát triển bền vững” đã được Phó Tổng thống, Thủ tướng UAE Sheikh Mohammed khởi xướng vào tháng 1 năm 2012, với mong muốn UAE sẽ trở thành trung tâm toàn cầu và là mô hình thành công của nền kinh tế xanh nhằm nâng cao khả năng cạnh tranh, đảm bảo tính bền vững và bảo vệ môi trường cho các thế hệ tương lai. Năm 2015, chính phủ UAE đã đầu tư gần 81,68 tỷ USD để thúc đẩy nền kinh tế tri thức nhằm chuẩn bị cho một nền kinh tế

UAE không phụ thuộc vào dầu mỏ. Cụ thể, Bộ Khoa học, Công nghệ và Sáng kiến của UAE đã khởi động 100 sáng kiến với các khoản đầu tư lớn vào giáo dục, y tế, năng lượng, giao thông, các lĩnh vực như người máy, năng lượng mặt trời, phát triển sở hữu trí tuệ, nghiên cứu tế bào gốc và công nghệ sinh học. Hơn thế nữa, tại Hội nghị UAE ở giai đoạn hậu dầu mỏ được tổ chức vào các ngày 30 - 31 tháng 1 năm 2016 tại Bab Al Shams ở Dubai, Chính phủ Liên bang và chính quyền các tiểu vương nhấn mạnh vào nguồn lực con người, kiến thức và đổi mới nhằm góp phần đa dạng hóa nền kinh tế của UAE trong khi vẫn đảm bảo tính bền vững.

Có thể nói rằng đối với UAE, giáo dục là ưu tiên quốc gia, chính vì vậy "Chiến lược giáo dục 2010 - 2020" được Bộ Giáo dục UAE (MOE) hoạch định xây dựng bao gồm một loạt các kế hoạch 5 năm nhằm nâng cao chất lượng của hệ thống giáo dục, chú trọng đến phương pháp giảng dạy của giáo viên và cách học của học sinh như: chương trình học thông minh, mã số giáo viên mới, hệ thống đánh giá và cấp bằng cho giáo viên, xem xét lại chương trình học (đạy toán, khoa học bằng tiếng Anh)... chương trình giáo dục từ mầm non đến lớp 12 năm để trang bị cho học sinh đủ trình độ học bất cứ trường đại học nào trên thế giới cũng như gia nhập thị trường lao động toàn cầu.

Gần đây, Nội các UAE do Hoàng thân Sheikh Mohammed bin Rashid Al Maktoum phê chuẩn thực hiện kế hoạch thành lập "Mô hình Trường học Emirati" để chuẩn bị cho các thế hệ có khả năng dẫn dắt tương lai của UAE và hiện được triển khai tại 800 trường công lập và tư thục trên toàn UAE. Mục đích "Mô hình Trường học Emirati" là để giải quyết các nhu cầu của thị trường việc làm, thông qua

phương pháp giảng dạy hiện đại trong nhiều lĩnh vực giáo dục khác nhau, cũng như tập trung vào các hoạt động giải trí để đảm bảo mọi khía cạnh của học sinh đều được chú ý phát triển đầy đủ. Thông qua việc sử dụng công nghệ tiên tiến và phương pháp giảng dạy đổi mới, các trường UAE đang thúc đẩy một môi trường học tập thu hút sinh viên và khuyến khích họ có những tư duy vượt trội, đổi mới ngoài giới hạn. Các trường học ở UAE đang dần trở thành những ví dụ tuyệt vời về việc phát triển các kỹ năng và xây dựng tính cách cho học sinh trong thời đại mới.

Bên cạnh đó, Chính phủ UAE cũng đang nỗ lực phát triển các khóa học nghề hiện đại để thu hút nhiều sinh viên như một phần của chiến lược phát triển. Trong nhiệm vụ Chiến lược Tầm nhìn 2021 của UAE, chính phủ đặc biệt tập trung vào việc phát triển thêm nhiều học viện đào tạo nghề nhằm đáp ứng nhu cầu lao động lãnh nghề từ các ngành công nghiệp. Ý thức được tính cạnh tranh khốc liệt của thế giới ngày nay, mỗi nhân viên đều cần tính năng động và thích nghi tốt nên các trường học ở UAE đang áp dụng các kỹ thuật dạy và học định hướng tương lai để giúp sinh viên chuẩn bị tốt hơn cho công việc sau này. Theo tờ Gulf News, nền giáo dục ở UAE đang phát triển nhanh chóng với sự tập trung ngày càng tăng vào việc làm sao để chương trình giảng dạy phát triển theo hướng chuyên nghiệp hóa.

Hiện tại, ở UAE việc phát triển học tập chuyên sâu, tác động đến sự đổi mới được quan tâm nhiều hơn, thay vì nhồi nhét các kiến thức cho một bài kiểm tra ít liên quan đến kinh nghiệm cuộc sống lâu dài của học sinh, sinh viên. Học tập chuyển từ tập trung vào giáo viên sang lấy học sinh làm trọng tâm - từ phương pháp cô nói trò nghe chuyển sang học tập tích hợp, ứng dụng công nghệ thông tin và

Internet vào trải nghiệm học tập của học sinh. Nhờ sự tiến bộ của công nghệ, các trường học ở UAE có thể nắm lấy các công cụ sáng tạo và tương tác để khuyến khích học sinh, sinh viên tiếp thu các kỹ năng kỹ thuật số hữu ích cho tương lai.

Kết quả là nền giáo dục ở UAE được xếp hạng khá tốt trên toàn cầu. Giáo dục đại học UAE được xây dựng trên cơ sở hệ thống quốc tế với chương trình giảng dạy được đánh giá là tiên bộ, bám sát thực tế và trang bị cho người học hành trang thích nghi với nền kinh tế toàn cầu đang có nhiều thay đổi mạnh mẽ. Vì thế bằng đại học của UAE được công nhận ở tất cả các nước trên thế giới và có chỉ số kiểm định chất lượng cao. UAE có ba trường đại học công và 130 đại học tư được kiểm định chất lượng. Xét về tỷ lệ nhập học đại học, UAE thuộc vào loại cao nhất thế giới với 95% nữ sinh và 80% nam sinh vào đại học¹¹. Xét về QS Rankings, các đại học xếp hạng đầu tại liên bang và cao trên thế giới là Đại học Các Tiểu vương quốc Arab Thống nhất (xếp hạng 421/430 toàn cầu), Đại học Khalifa (xếp hạng 441/450 toàn cầu), Đại học Mỹ tại Sharjah (xếp hạng 431/440) và Đại học Sharjah (xếp hạng 551/600).

Hướng đến phát triển bền vững, tiến bộ và lợi ích cho con người, bằng việc nâng cao chất lượng nguồn nhân lực và thúc đẩy những phát kiến thực tiễn thông qua đổi mới sáng tạo và công nghệ tối tân, năm 2017, UAE đưa "trí tuệ nhân tạo" (Artificial Intelligence – AI) trở thành chiến lược quốc gia ưu tiên và thông qua Chiến lược Trí tuệ Nhân tạo 2031 của UAE. Việc chính thức thành lập Đại học Trí tuệ Nhân tạo Mohammad Bin Zayed (MBZUAI) với các chương trình đào tạo Thạc

sĩ Khoa học (2 năm) và Tiến sĩ (4 năm) trong 3 lĩnh vực AI phát triển nhanh nhất hiện nay như: máy học (machine learning), thị giác máy tính (computer vision, và xử lý ngôn ngữ tự nhiên (natural language processing) tại thành phố Masdar, trung tâm công nghệ xanh của UAE là hành động cụ thể thể hiện tinh thần tiên phong của UAE trong việc phát triển khoa học công nghệ – một lĩnh vực trong sự đa dạng hóa mà UAE tích cực mở rộng ngoài dầu mỏ. Theo báo cáo của tổ chức Oxford Insights, UAE hiện đang đứng thứ 19 trên thế giới về mức độ sẵn sàng.

UAE đặt tham vọng sẽ sản sinh một lực lượng lao động thế hệ mới không chỉ biết tới dầu mỏ mà phải có tư duy khoa học. Đầu tư vào con người chính là hường di của nước này trong kỷ nguyên hậu dầu mỏ. Nếu như năm 1997, chi công cho giáo dục của UAE chỉ chiếm 5,0237% tổng ngân sách¹² thì những năm gần đây, chi công cho giáo dục của UAE gấp nhiều lần, cụ thể năm 2017 là 2,78 tỷ USD, chiếm 20,94% tổng ngân sách chính phủ; 2018: 2,83 tỷ USD, chiếm khoảng 20,23% tổng ngân sách chính phủ; năm 2019: 2,79 tỷ USD, chiếm 17% tổng ngân sách chính phủ. Theo Hãng Thông tấn WAM của UAE, trong thập kỷ tới, AI sẽ được sử dụng nhằm tác động đến chuyển đổi nền kinh tế toàn cầu, với ước tính, đến năm 2030, AI có thể đóng góp gần 16 nghìn tỷ USD cho nền kinh tế toàn cầu và 14% cho GDP của UAE – là nơi có đóng góp GDP lớn nhất ở Trung Đông¹³. Đứng như những gì mà Quốc vương Zayed, người sáng lập ra quốc gia UAE nói "Giáo dục người dân là tài sản quý giá. Chúng tôi tự hào là quốc gia có giáo dục bởi chỉ có thông qua trí thức và khoa học, chúng ta mới mở ra chân trời của tương lai huy hoàng".

Chú thích:

- ¹ Đại sứ quán Việt Nam tại UAE
- ² UAE Population Statistics, Infographic, Globalmediainsight.com
- ³ Thống kê của Liên Hợp Quốc năm 2017
- ⁴ Pew Research Center's Religion & Public Life Project: United Arab Emirates. Retrieved 27 September 2013.
- ⁵ UAE's economic sectors, nationencyclopedia.com
- ⁶ Solieukinhte.com, GDP của UAE và GDP/người của UAE
- ⁷ Giáo sư Nguyễn Hoàng Trí - Chủ tịch Ủy ban MAB Việt Nam, Giáo dục vì phát triển bền vững – một cách nhìn mới, 28/11/2017, <http://mabvietnam.com>.
- ⁸ Trần Hậu, UAE có phương pháp giáo dục tốt hàng đầu thế giới, Giáo dục và Thời đại, 27/11/2018
- ⁹ MOE, government.ae
- ¹⁰ Sustainable Development Goals of UAE, government.ae.
- ¹¹ Trần Hậu, UAE có phương pháp giáo dục tốt hàng đầu thế giới, Giáo dục và Thời đại, 27/11/2018
- ¹² UNESCO Institute of Statistics
- ¹³ Anh Thư, UAE Thành Lập Đại Học Trí Tuệ Nhân Tạo Đầu Tiên Trên Thế Giới, Tin tức kinh tế hàng ngày, 25/10/2019

Tài liệu tham khảo

1. Trần Hậu, UAE có phương pháp giáo dục tốt hàng đầu thế giới, Giáo dục và Thời đại, 27/11/2018
2. Giáo sư Nguyễn Hoàng Trí - Chủ tịch Ủy ban MAB Việt Nam, Giáo dục vì phát triển bền vững – một cách nhìn mới, 28/11/2017, <http://mabvietnam.com>
3. Thu Minh, UAE thành lập Đại học Trí tuệ Nhân tạo đầu tiên trên thế giới, Báo Thế giới & Việt Nam, 23/10/2019.
4. Minh Khuê, Tham vọng của UAE khi thành lập Đại học Trí tuệ Nhân tạo, Cảnh sát toàn cầu online, 28/10/2019.
5. ACTVET, Department of Education and Knowledge, Ministry of Education, United Arab Emirates, School Inspection Framework
6. Dina O.Faidi, How Might Education Policy in the United Arab Emirates (UAE) Support Education for Sustainable Development Programme?. Working Papers Series: International and Global Issues for Research, No 2016/5, December 2016.
7. Ministry of Education. The Ministry of Education Strategy 2010-2020 Aiming at Accomplishing a Score of 10/10 in All of Its Initiatives.